

**«Экономикалық теория»
пәнінен**

Лекция презентация

**1-тақырып: Экономикалық
теорияның пәні және
едістері**

Дәріс презентациялаудың мақсаты: Негізгі экономикалық түсініктермен танысып, экономиканың негізгі үш сұрағын анықтау. Экономикалық теория пәні мен әдістері және атқаратын қызметтері, құрылымымен танысу.

Дәріс жоспары:

1. Экономикалық теорияның пәні.
2. Негізгі экономикалық түсініктер.
3. Экономикалық теорияның атқаратын қызметтері. Экономикалық ғылымның әдістемесі.
4. Экономикалық заңдар мен категориялар.

Экономикалық теория – экономикалық дамудың жалпы ұстанымдарын (принциптерін) заңдылықтарын және экономикалық жүйенің қалыптасу механизмін талдауды зерттейді.

Экономикалық теория – адамдар арасындағы экономикалық қатынастар жүйесін зерттейді.

Экономикалық теория – ғылым ретінде экономикалық құбылыстардың стратегиясы мен тактикасын, экономикалық саясаттың негіздерін өңдейді.

Экономикалық теория пәні

адамдар арасындағы
экономикалық қатынастар
жүйесін зерттейді

Экономикалық теория курсыны құрылымы (объектісіне байланысты бөлінуі):

**Микроэкономика –
экономикалық
субъектілердің
іс-әрекеттерінің
зандылықтарын
зерттейді.**

**Макроэкономика –
ұлттық және
дүниежүзілік
экономика
дамуының
зандылығын
зерттейді.**

Негізгі экономикалық түсініктер:

- **Қажеттіліктер** дегеніміз – тұлғалардың өмір сүруі үшін аса керек мұқтаждықтары.
- **Игілік** - ұғымы тауар ұғымына дейін қолданылған термин. Яғни, игілік дегеніміз – адамдардың қажеттілігін қанағаттандыратын заттар.
- **Ресурстардың шектеулігі (сиректигі)** дегеніміз – қажеттіліктердің шексіздігіне байланысты жер бетіндегі табиғи байлықтардың жетіспеушілігі.

Экономиканың негізгі үш сұрағы:

- не өндіру керек;**
- қалай өндіру керек;**
- кім үшін өндіру керек.**

Қоғамдық қатынастар жүйесі:

Әлеуметтік-экономикалық

Техникалық-экономикалық

Ұйымдық-экономикалық

Экологиялық-экономикалық

Экономикалық ғылымдар – қоғамның экономикалық өмірін оқытатын жүйе.

Экономикалық ғылымдар жүйесін екі негізгі бағытқа бөлуге болады:

Экономикалық теория – барлық экономикалық ғылымдардың жалпы теориялық базасы (тұғырнамасы).

Нақты экономикалық ғылымдар – қоғамның жеке шаруашылық өмірін зерттейтін пәндер. Оның өзі салалық, функционалдық, салааралық, тарихи, аймақтық экономикалық ғылымдар болып бөлінеді.

Экономикалық теорияның атқаратын қызметтері

Танымдық

Тәжірибелік (практикалық)

Прогностикалық (болжамдық)

Дүниетанымдық

Әдістемелік

Экономикалық ғылымның зерттеу әдістері

Жалпы әдіс.

Бұл әдіске абстракция, талдау, біріктіру, индукция, дедукция, гипотеза, эксперимент, жүйелі талдау және т.б. жатады.

Жеке әдіс.

Бұл әдіске экономика-математикалық үлгі, экстрополяция, функционалдық және т.б. жатады..

Жалпы әдістер

абстракция

талдау

индукция

эксперимент

гипотеза

біріктіру

дедукция

жүйелі талдау

Жеке әдістер

экстрополяция

функциональдық

Экономика-математикалық үлгі

Экономикалық категориялар

- Экономикалық ғылымда қолданылатын экономикалық түсініктер.
- Адамдардың арасындағы қоғамдық-экономикалық қатынастардың теориялық бейнесі.
- Экономикалық ғылымның міндетіне аталмыш экономикалық құбылыстар мен процесстерге теориялық талдау жасай отырып, белгілі өндірістік қатынастардың мәнін ашатын терминдер.
- Экономикалық қатынастарды зерттеу процесінде қалыптасқан саяси экономиялық логикалық ұғымдар.

Экономикалық заңдар

Адамзат қоғамы дамуының түрлі сатыларында өндіру, бөлу, айырбас және материалдық игіліктерді тұтыну салаларындағы қатынастарды анықтап, оны басқарып отыратын ереже.

**Экономикалық
теория**

**Экономикалық
саясат**

жасалады

қолданылады

Ғылыми теориялар мен зерттеулер

Экономикалық теория

**Экономикалық құбылыстардың стратегиясы
мен тактикасы**

Экономикалық саясаттың негізі

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы. Алматы 1995 жыл.
2. Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі. Алматы 2002 жыл.
3. «Қазақстан Республикасының еңбек туралы» Қазақстан Республикасының заңы. Астана, 1999 жыл.
4. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» заңы, 1999 жыл.
5. Қазақстан Республикасының «Бюджеттік жүйе туралы» заңы, 1999 жыл.
6. «Қазақстан Республикасының жергілікті мемлекеттік басқару туралы» заңы, 2001 жыл.
7. «Қазақстан-2030» Ел Президентінің Қазақстан халқына Жолдауы. Алматы – 1997 жыл.
8. «Қазақстан экономикалық, әлеуметтік және саяси жедел жаңару жолында» Қазақстан Республикасының Президентінің халқына Жолдауы, 2005жыл.
9. «Қазақстанның әлемдегі бәсекеге барынша қабілетті 50 елдің қатарына кіру стратегиясы» Қазақстан Республикасы Президентінің халыққа Жолдауы, 2006 жылғы 1 наурыз
10. «Жаңа әлемдегі жаңа Қазақстан» Қазақстан Республикасы Президентінің халыққа Жолдауы, 2007 жыл 28 ақпан.
11. «Қазақстан азаматтарының әл-ауқатын көтеру – мемлекет саясатының басты мақсаты» Қазақстан Республикасы Президентінің халыққа Жолдауы, 2008 жыл, 7 ақпан.
12. Экономикалық теория негіздері. Я.М.Субақиров, Алматы. 1998
13. Экономискс. Макконелл Кемпбелл Р., Стенли Л.Брю. В 2-х томах. 1993.
14. Учебник по основам экономической теории. Под.ред. В.Д.Камаева. 1995.
15. Основы экономической теории. Е.Ф.Борисов, Ф.М.Волков. М., 1993.
16. Экономика. Учебник под.ред. А.С.Булатова. М., 2000.
17. Жалпы экономикалық теория. Оқулық. Ө.Қ.шеденов, Е.Н.Сағындықов, Б.А.Жүнісов, Ү.С.Байжомарто, Б.И.Комягин. – Ақтөбе, "А-Полиграфия", 2004.– 455 бет.
18. Дайджест экономической теории. Учебное пособие / Под ред. Проф. В.М.Соколинского. – М.: "Аналитика-Пресс", 1998. – 196 с.
19. Экономическая теория в схемах, таблицах, графиках и формулах: Учебное пособие / Е.Г.Ефимова. – М.:Флинта: Московский психолого-социальный институт, 2003. – 156 с.
20. Экономическая теория. Учебное пособие в схемах. / ВКрымова. – Алматы, "Аркаим", 2002. – 118с.
21. Структурно-логические схемы по курсу "Экономическая теория" Даришев М.М., Жунусов Б.А. – Ақтобе, учебно-методический отдел ЗапКазИЭФ, - 2001. – 74 с.
22. Экономика. Учебник под.ред. А.С.Булатова. М., 2000.
23. Основы экономической теории. Е.Ф.Борисов, Ф.М.Волков. М., 1993.
24. Курс экономической теории под ред В.Д.Камаева, В.В.Киселева М., 1994.
25. Учебник по основам экономической теории. Под.ред. В.Д.Камаева. 1995.
26. Жүнісов Б.А., Жакупова Б.А. "Экономикалық теория" пәнінен **ҚҰРЫЛЫМДЫҚ ЛОГИКАЛЫҚ СХЕМА**. Экономикалық мамандықтардың кәсіптік білім студенттеріне арналған оқу-әдістемелік құрал. – Ақтөбе, 2006ж – 98 бет